

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 9 juni 2023

Datum GS-besluit : 4 juli 2023

Vragen nr. 38

Vragen van **de heer R. van Tiggelen** (PVV) over Volstrekt onrealistische soortenlijstjes natuurbeleid

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 9 juni 2023 door het lid van Provinciale Staten, **de heer R. van Tiggelen** (PVV), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In een recent artikel op stichtingagrifacts.nl¹ blijkt dat natuurdoelanalyses werken met volstrekt onrealistische soortenlijstjes.

Waar er al een door het ministerie van LNV voorgeschreven werkwijze lag in 2008 en de laatste versie van de 'Leeswijzer Natura 2000 profielen' in 2014 uitkwam, hanteren de provincies vandaag de dag een nieuwe systematiek om natuurkwaliteit in 'natuurgebieden' te bepalen, waarbij de aanwezigheid van gewenste soorten zwaar weegt. Deze nieuwe systematiek is in 2019 opgesteld door BIJ12, ambtenaren van provincies en natuurorganisaties.

Stichting Agrifacts (STAF) heeft onderzocht hoe deze methode uitpakt in Noord-Brabant en de conclusies in het artikel liegen er niet om:

"1. Hoe meer soorten van de gebieds-soortenlijst worden aangetroffen, hoe beter de natuurkwaliteit. Zo'n 80 procent van de soorten die niet werden aangetroffen in het gebied, waren er een halve eeuw geleden ook niet. (begin van de inventarisaties)

2. Natuurdoelanalyses zijn niet eenduidig over de plek waar de soort moet worden aangetroffen: in het hele N2000-gebied (met omgeving), in het juiste habitatype, in subgebiedjes binnen het habitatype.

¹ <https://stichtingagrifacts.nl/wp-content/uploads/2023/06/Natuur-slecht-omdat-veel-wenssoorten-er-niet-zijn.pdf>

3. Provincies kwamen met een nieuwe systematiek voor het beoordelen van de natuurkwaliteit op basis van typische soorten. Terwijl hiervoor al in 2008 een werkwijze is vastgesteld. Nieuwe en oude werkwijze zijn strijdig met elkaar.”

De nieuwe beoordelingsmethode van de provincies maakt volgens STAF geen onderscheid naar oppervlakte. Voor bv. een heidesnipper van 10 bij 10 meter zou dezelfde lijst met 26 soorten van kracht zijn, als bij een heideveld van 100 hectare. Volstrekt onrealistisch dus.

Uit de check van STAF blijkt dat in de natuurdoelrapportages een natuurgebied vaak wordt opgedeeld in stukken, waarbij elk stuk apart wordt beoordeeld op aanwezige soorten. Een gebied met een bepaald habitatype kan in zijn geheel voldoen aan de lijst met relevante soorten, maar door opknippen in vele subgebiedjes kan de score toch negatief uitpakken, omdat subgebiedjes nu individueel beoordeeld worden. (als voorbeeld wordt de Biesbosch besproken in het artikel)

Voor het stempel “goede natuurkwaliteit” zijn soms tientallen soorten vereist op minuscule stukjes grond, wat fysiek onmogelijk is.

Hoewel de PVV altijd al zeer kritisch is geweest t.o.v. natuurbeleid, maakt onze fractie zich grote zorgen over de in potentie nog grotere sociaal-economische gevolgen van de gehanteerde onrealistische systematiek door de provincies.

Simpel gezegd: het natuurbeleid was al samenleving ontwrichtend, maar het dreigt door de huidige systematiek zelfs nog ontwrichtender te werken.

Bovengenoemde wil dan ook graag onderstaande vragen aan het College stellen.

INLEIDING ANTWOORDEN

Stichting agrifacts (STAF) beschrijft in het aangehaalde artikel de situatie in een gebied in de provincie Noord-Brabant. Onze beantwoording ziet alleen op de Noord-Hollandse situatie en geeft daarmee geen antwoord op de vragen over de situatie in provincie Noord-Brabant.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Deelt u de bij “Toelichting” en in het artikel genoemde conclusies van STAF, alsmede de zorgen voor de in potentie nog grotere maatschappelijke ontwrichting door de huidige systematiek? Graag een zo uitgebreid mogelijke reactie, waarbij vanzelfsprekend de Noord-Hollandse situatie gedetailleerd wordt besproken.

Indien dit niet mogelijk is (wat dan door u uitgebreid wordt toegelicht), bent u dan bereid om STAF of eventueel een andere organisatie de opdracht te geven de Noord-Hollandse situatie gedetailleerd in kaart te brengen? Gaarne een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 1:

Nee, deze zorgen delen wij niet. De door ons gevolgde systematiek is niet anders dan in het verleden. Wij voorzien dan ook geen ‘nog grotere maatschappelijke ontwrichting’.

Toelichting.

Voor het bepalen van de natuurkwaliteit hanteren wij sinds 2013 de landelijk afgestemde aanpak; *Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000/PAS (versie 2013, geactualiseerd in 2018 en in 2021)*². Habitatype-doelen worden beschreven en beoordeeld op basis van oppervlakte en kwaliteit. Het aspect kwaliteit wordt bepaald op vier deelaspecten waarvan typische soorten er één is. De overige drie aspecten zijn structuur & functie, abiotiek en vegetatiekwaliteit. De lijst met typische soorten komt uit de profielendocumenten van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Deze lijst is in 2008 opgesteld, en op enkele punten door LNV geactualiseerd. Meer informatie hierover is te vinden op www.natura2000.nl.

Typische soorten zijn dier- of plantensoorten die verbonden zijn aan een specifiek habitatype en die een bepaalde kwaliteit representeren. In het profieldocument³ van een habitatype staat een lijst met de typische soorten per habitatype. Ook is aangegeven of de soort exclusief of karakteristiek is voor het habitatype of constant aanwezig is en een bepaalde kwaliteit indiceert.

Typische soorten

De ‘Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000/PAS’ geeft voor het kwaliteitsaspect ‘typische soorten’ aan dat er wordt gekeken naar de trend in de aanwezige typische soorten en hun verspreiding op 5 x 5 km niveau gedurende de beheerplanperiode van zes jaar. Noord-Holland heeft ervoor gekozen de analyses uit te voeren op het niveau van 1 x 1 km. De beschikbare gegevens waren van voldoende kwaliteit om dit te kunnen doen. Wij hebben deze analyse gemaakt voor de Natura 2000-gebieden als geheel, en dus niet voor onderdelen van een gebied.

Wij hebben voor Noord-Holland op basis van de typische soortenlijst van het ministerie, per gebied geselecteerd welke soorten relevant zijn voor de kwaliteitsanalyse in Noord-Holland. Hierbij hebben wij gekeken naar het (historisch) voorkomen van de soort in de provincie en in het Natura 2000-gebied en of de soort goed te monitoren is. Dat betekent dus dat soorten die niet in Noord-Holland kunnen voorkomen ook geen rol spelen in onze analyses van de natuurkwaliteit.

Natuurdoelanalyses

Voor de kwaliteitsbeoordeling die is gedaan in de natuurdoelanalyses voor de Noord-Hollandse N2000-gebieden is bovenstaande werkwijze gevolgd. Dus een kwaliteitsanalyse op de vier aspecten, en de beoordeling van de typische soorten zoals hierboven beschreven. We hebben voor de beoordelingen die zijn gemaakt in de natuurdoelanalyses dus gebruik gemaakt van dezelfde systematiek zoals we dat al doen sinds 2013.

² <https://www.bijl2.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/monitoring-en-natuurinformatie/>

³ <https://www.natura2000.nl/beschermde-natuur/habitattypen>

Vraag 2:

Hoe heeft het kunnen gebeuren, in het verlengde van vraag 1, dat de provincies (waaronder de betrokken provinciale ambtenaren) bij de ontwikkeling en het gebruik van de nieuwe systematiek, ogenschijnlijk onvoldoende oog hebben voor de verstreckende gevolgen van deze systematiek? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.

Antwoord 2:

Er wordt in Noord-Holland geen nieuwe systematiek gebruikt, zoals ook is beschreven in het antwoord bij vraag 1. Voor de natuurdoelanalyses is dus gebruik gemaakt van de soortenlijsten zoals deze ook in 2008 zijn gehanteerd. Dit is ook volgens de handreiking van LNV die we hebben gevolgd bij het opstellen van de natuurdoelanalyses.

Vraag 3:

Deelt u de mening, in het verlengde van voorgaande vragen, dat de huidige systematiek zo snel mogelijk van tafel moet? Zo nee, waarom niet? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 3:

Nee deze mening delen wij niet. De systematiek voor het beoordelen van de natuurkwaliteit voldoet aan de landelijke afspraken, en is al in gebruik sinds 2013. Een nadere toelichting staat in het antwoord op vraag 1.